

B&W Adviesnota

Onderwerp	Meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray 2026-2029
Zaaknummer	Z25000949
B&W datum	12 augustus 2025
Naam steller	Medewerker team Maatschappelijke Ontwikkeling
Teammanager	Teammanager team Maatschappelijke Ontwikkeling
Portefeuillehouder	Wim de Schryver

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Wim de Schryver op 4 augustus 2025

Openbaarheid

Ja, na het informeren van betrokkenen.

Bevoegd orgaan

Raad

Ter bespreking aanbieden aan Commissie Leven en Raad

Advies

De raad voor te stellen:

1. Het meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray 2026-2029 vast te stellen.
2. Voor de uitvoering van het bibliotheekwerk te kiezen voor scenario 1 Basis.

Inleiding

De huidige visie op het bibliotheekwerk dateert alweer uit 2018. Sindsdien is er veel veranderd. Denk aan de verhuizing van de bibliotheek naar het Gouden Leeuwpad en de komende wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Deze ontwikkelingen vragen om nieuw beleid.

Met het beleidsplan bouwen we verder op de resultaten van de vorige visie. We spelen in op recente en verwachte ontwikkelingen. Deze aanpak bestaat uit vier doelstellingen, aangevuld met drie keuzescenario's. Elk scenario laat zien welke (plus)diensten de bibliotheek biedt, wat de impact is op de doelstellingen en wat dit betekent voor de begroting. In het beleidsplan wordt voorgesteld te kiezen voor scenario 1.

Beoogd resultaat

Een bibliotheekwerk dat aansluit bij de behoeften van onze inwoners, past bij de actualiteit en bijdraagt aan de gemeentelijke doelen.

Argumenten

1.1. Het meerjarenbeleidsplan geeft invulling aan de aankomende zorgplicht voor gemeenten.
De nieuwe bibliotheekwet gaat waarschijnlijk in op 1 januari 2026. Gemeenten krijgen dan een zorgplicht voor het in stand houden van tenminste één bibliotheekvestiging met een fysieke collectie en een minimaal aantal openingsuren (voornemen is: 15 uur). De bibliotheek moet volgens de wet vijf maatschappelijke functies vervullen:

1. Kennis en informatie beschikbaar stellen.
2. Ontwikkeling en educatie mogelijk maken.
3. Lezen en kennismaking met literatuur stimuleren.

4. Ontmoeting en debat organiseren.
5. Kennismaken met kunst en cultuur.

Het beleid biedt de bibliotheek kaders om deze functies goed uit te voeren.

1.2. *Het meerjarenbeleidsplan sluit aan op de ontwikkelingen op het gebied van het bibliotheekwerk en de maatschappelijke vraag.*

Het meerjarenbeleidsplan houdt rekening met trends en ontwikkelingen op landelijk, provinciaal en lokaal niveau die invloed hebben op het bibliotheekwerk.

1.3. *Het meerjarenbeleidsplan geeft richting in de te behalen doelstellingen.*

Het meerjarenbeleidsplan gaat uit van vier doelstellingen:

1. Een toegankelijke en goed uitgeruste bibliotheek voor alle inwoners van Venray (basisvoorziening).
2. Het bevorderen van de taal- en leesvaardigheid van kinderen en jongeren in de leeftijd van 0-18 jaar (jeugd en educatie).
3. Het bevorderen van de basisvaardigheden, digitale inclusie en informatieverstrekking voor volwassenen (basisvaardigheden).
4. Het stimuleren van een leven lang leren en ontwikkelen voor jong en oud (leven lang ontwikkelen).

2.1 *Kiezen voor scenario 1 Basis.*

De huidige financiële situatie van de gemeentebegroting 2026 en verder laat op dit moment geen ruimte voor aanvullende investeringen die nodig zijn voor scenario 2. Daarom is gekozen voor een scenario dat financieel haalbaar is, maar tegelijkertijd voortbouwt op de ingezette koers van de afgelopen jaren. Dat is scenario 1. Dit sluit bovendien goed aan bij het integrale gemeentelijke beleid. Het richt zich breed op thema's als laaggeletterdheid, inclusie en sociale cohesie en draagt daarmee actief bij aan de opgaven binnen het sociaal domein. Door de combinatie van basisvaardigheden, Boekstart en een leven lang leren, ondersteunt dit scenario kwetsbare inwoners en bevordert het gelijke kansen voor jong en oud.

Kanttekeningen of risico's

1.1. *De wet kan nog wijzigen.*

Op dit moment loopt nog het wetgevingstraject rondom de aanpassing van de Wsob. Landelijk is nog steeds het voornemen om de wijziging per 1 januari 2026 in te laten gaan. Als er nog aanpassingen nodig zijn, verwerken we die later in een addendum op dit beleidsplan.

1.2 *Een aantal financiële ontwikkelingen is nog onzeker.*

De toevoeging van de extra middelen aan het gemeentefonds (vanaf 2027 nog geen zekerheid);

1. De aangekondigde korting op Specifieke uitkeringen van 10% die als aanvullende financiering dienen voor dit beleidsplan.
2. De structurele financiering van dBos in omvang en wijze.

Als deze ontwikkelingen gevolgen hebben voor de uitvoering van dit beleidsplan, leggen we dit voor aan de raad.

- 1.3 *In het beleidsplan is grotendeels rekening gehouden met de maatschappelijke vraag.*
- Het beleidsplan bouwt voort op eerder ingezet beleid. Gelet op de huidige financiële ruimte binnen onze begroting is ervoor gekozen om bepaalde projecten, zoals dBos in het primair en voortgezet onderwijs, voorlopig niet structureel voort te zetten. Tegelijkertijd erkennen we het belang van deze aanpak voor leesbevordering en gelijke kansen. In lijn met landelijke ontwikkelingen en eventuele aanvullende middelen zullen we, samen met het onderwijs en de bibliotheek, actief blijven verkennen of en hoe een toekomstbestendige en haalbare invulling van dBos mogelijk is.

Communicatie

Persbericht.

Financiële gevolgen

De huidige financiële situatie van de gemeentebegroting 2026 laat op dit moment geen ruimte voor aanvullende investeringen. Met de middelen die we -na besluitvorming van de gemeentebegroting in november 2025- beschikbaar hebben is de uitvoering van scenario 1 haalbaar en realistisch. Wel zijn er nog een aantal onzekerheden die al bij het onderdeel risico's zijn benoemd.

Vervolgtraject besluitvorming

In de gesprekken met de grotere cultuurorganisaties is de wens uitgesproken om subsidie voor vier jaar te verlenen. Dit biedt grotere organisaties zekerheid voor projecten, personeel en andere activiteiten. Ook voor de gemeente betekent dit minder administratieve handelingen.

Het vaststellen van dit meerjarenbeleidsplan is een goede basis om over te gaan tot een meerjarige subsidie. Concreet betekent dit dat, na vaststelling van de gemeentebegroting in november 2025, een subsidie wordt verleend voor vier jaar en dat het bedrag maximaal het bedrag is, dat in de gemeentebegroting is opgenomen. Eventuele projecten worden apart gefinancierd.

Evaluatie

Uitvoering van het beleidsplan wordt belegd bij BiblioNu. BiblioNu rapporteert jaarlijks via de jaarrekening en verantwoording over de voortgang. Daarnaast vormt dit beleidsplan de leidraad voor de periodiek gesprekken die ambtelijk en bestuurlijk met BiblioNu worden gevoerd.

Bijlagen

1. Meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray 2026-2029
2. Persbericht_250812 beleidsplan bibliotheek
3. Raadsvoorstel
4. Raadsbesluit

Naslagwerk

Bibliotheekvisie 2018, vastgesteld op 16 april 2019

**DE BIBLIOTHEEK;
EEN STEVIGE BASIS VOOR
DE TOEKOMST**

Meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray
2026-2029

Voorwoord

In juni 2024 is de nieuwe bibliotheek in het centrum van Venray geopend. Een plek waar mensen binnenlopen om te lezen, te leren, anderen te ontmoeten of gewoon even tot rust te komen. De verhuizing naar deze centrale locatie was een grote stap – met veel inzet én een flinke investering. Maar het resultaat mag er zijn. De bibliotheek wordt volop gebruikt en gewaardeerd. Dat is iets om trots op te zijn.

Nu het gebouw staat, is het tijd om verder te kijken. Wat willen we met onze bibliotheek bereiken? Welke betekenis moet de bibliotheek hebben voor onze inwoners. En hoe zorgen we ervoor dat die blijft aansluiten bij wat mensen nodig hebben?

Dit meerjarenbeleidsplan 2026–2029 biedt richting bij het bepalen van onze koers. We bouwen voort op wat goed werkt, formuleren heldere doelstellingen en maken keuzes die passen binnen de beschikbare mogelijkheden. Daarbij houden we rekening met landelijke ontwikkelingen, zoals de nieuwe wet die gemeenten verplicht om een goede bibliotheekvoorziening te garanderen. Tegelijkertijd richten we onze blik vooral op Venray: waar liggen de behoeften, en waar kunnen wij écht het verschil maken?

Niet alles is mogelijk; de middelen zijn beperkt. Toch zijn er binnen de beschikbare ruimte volop kansen. Door samenwerking, slimmer organiseren en gerichte investeringen in wat zich bewezen heeft, zorgen we ervoor dat de bibliotheek van blijvende waarde is voor jong en oud.

We hebben een stevige basis.

Nu is het tijd om daar verder op te bouwen.

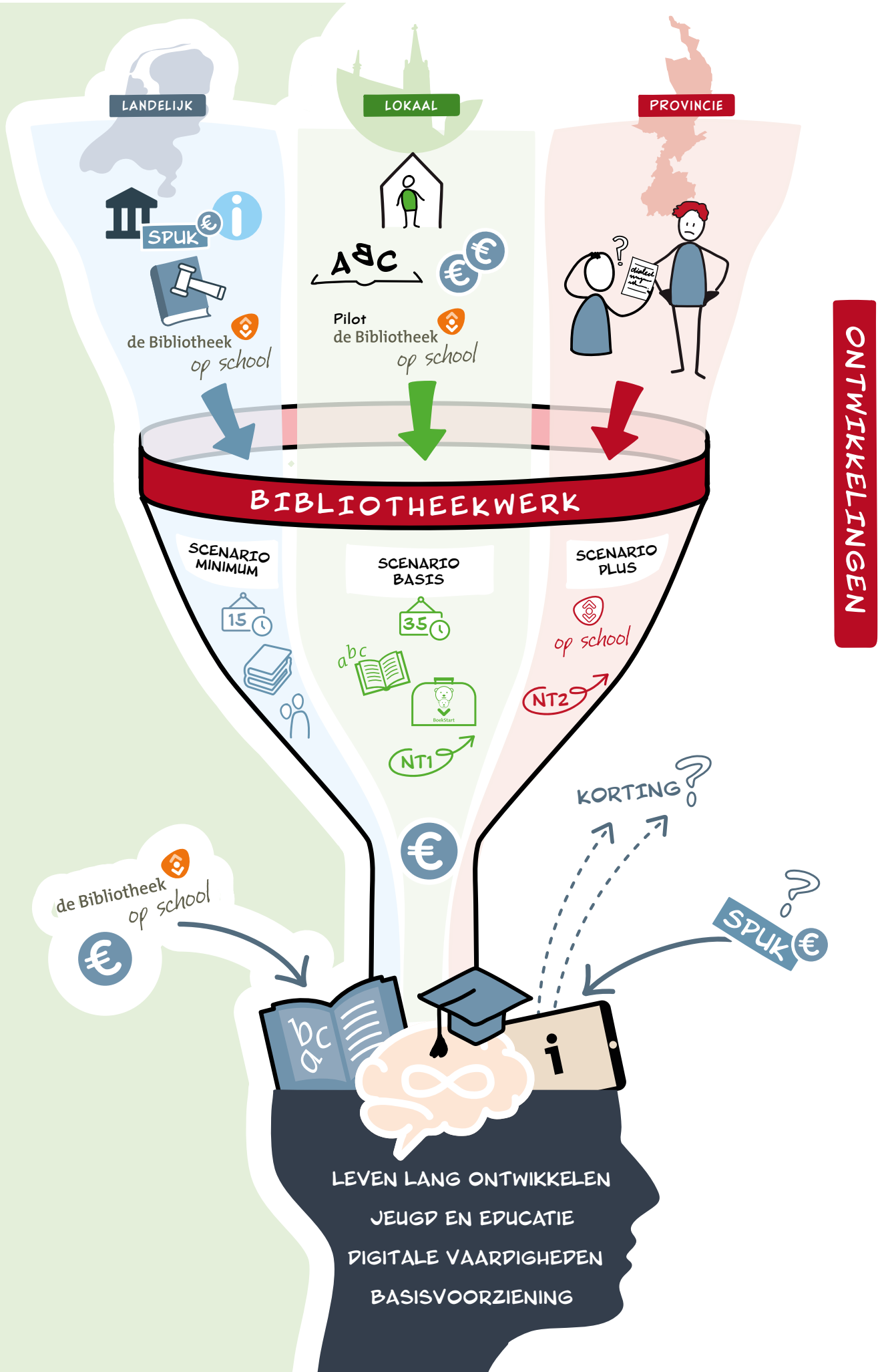
Wethouder Wim de Schryver

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	6
2 Aanpak	7
3 Integraliteit met het beleid van Gemeente Venray	8
4. Het belang van bibliotheekwerk	9
5. Ontwikkelingen	10
6 De bibliotheek in Venray	13
7 Doelstellingen voor bibliotheekwerk in Venray	14
8 Ontwikkeling scenario's	15
9 Activiteiten en verantwoording	17
10 Financiële kader	20
BIJLAGE A	21

DE BIBLIOTHEEK;
EEN STEVIGE BASIS VOOR
DE TOEKOMST

Samenvatting

1 Inleiding

De visie op bibliotheekwerk in Venray dateert alweer uit 2018. Deze visie heeft een mooie basis gelegd over hoe wij als gemeente invulling willen geven aan de taken van het bibliotheekwerk. Denk hierbij aan de aanpak van laaggeletterdheid, het bevorderen van leesplezier, (digitale) informatievoorziening voor burgers en cursussen en workshops in het kader van een leven lang leren. Hoewel we op deze thema's sinds 2018 veel werk hebben verricht is er ook nog winst te behalen. We hebben geëxperimenteerd door verschillende pilots uit te voeren en in dit beleidsplan zal ook een keuze gemaakt moeten worden over de structurele borging hiervan. Naast deze inhoudelijke taken, heeft de focus vooral gelegen op het bouwen van een stabiele en financieel gezonde bibliotheekorganisatie. De verhuizing naar de nieuwe locatie aan het Gouden Leeuwpad brengt veel nieuwe kansen en mogelijkheden met zich mee.

Sinds 2018 zijn er verschillende ontwikkelingen geweest op landelijk, provinciaal en lokaal niveau die een herijking van de bestaande visie vragen.

Misschien wel de belangrijkste vormt de in 2022 door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) aangekondigde wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

Sommige landelijke keuzes zijn nog niet volledig uitgewerkt en de uitwerking hiervan kan gevolgen hebben voor dit meerjarenbeleidsplan. Mocht dit aan de orde zijn dan zullen we het beleidsplan voorzien van een addendum.

Verder uitstel van het opstellen van het beleidsplan was wat ons betreft niet aan de orde omdat de ontwikkelingen vragen om een duidelijke regie vanuit de gemeente. Het plan biedt de bibliotheek maar ook de partners duidelijke richtlijnen en houvast voor de komende jaren.

Met dit document bouwen we verder op de resultaten van de vorige beleidsvisie. We geven invulling aan een aanpak die inspeelt op recente en verwachte ontwikkelingen. Deze aanpak bestaat uit vier doelstellingen, aangevuld met drie keuzescenario's. Elk scenario schetst een combinatie van (plus)diensten van de bibliotheek, de impact daarvan op de doelstellingen en wat het gevolg voor de begroting is. Op basis van een onderbouwde afweging is gekozen voor het scenario dat de basis vormt voor de uitvoering van het bibliotheekwerk in onze gemeente.

Met dit meerjarenbeleidsplan voldoen we aan de wettelijke vereiste om invulling te geven aan de zorgplicht voor bibliotheekwerk. In het kader van interbestuurlijk toezicht zal de provincie toezien op de uitvoering van dit plan.

2 Aanpak

De voorbereiding voor dit beleidsplan is gestart in 2023. De inhoud is tot stand gekomen op basis van diverse overleggen, bijeenkomsten en themasessies met betrokken partijen, waaronder het college, de gemeenteraad, de Adviesraad Sociaal Domein, beleidsmedewerkers sociaal domein en SPOV. Daarnaast vond een brede sessie plaats met meerdere partners, zoals het Gehandicaptenplatform, onderwijs, PLIV, Synthese en ASD. Ook zijn er diverse gesprekken gevoerd met BiblioNu. Ook met de ondersteuningsorganisatie Cubiss is gesproken.

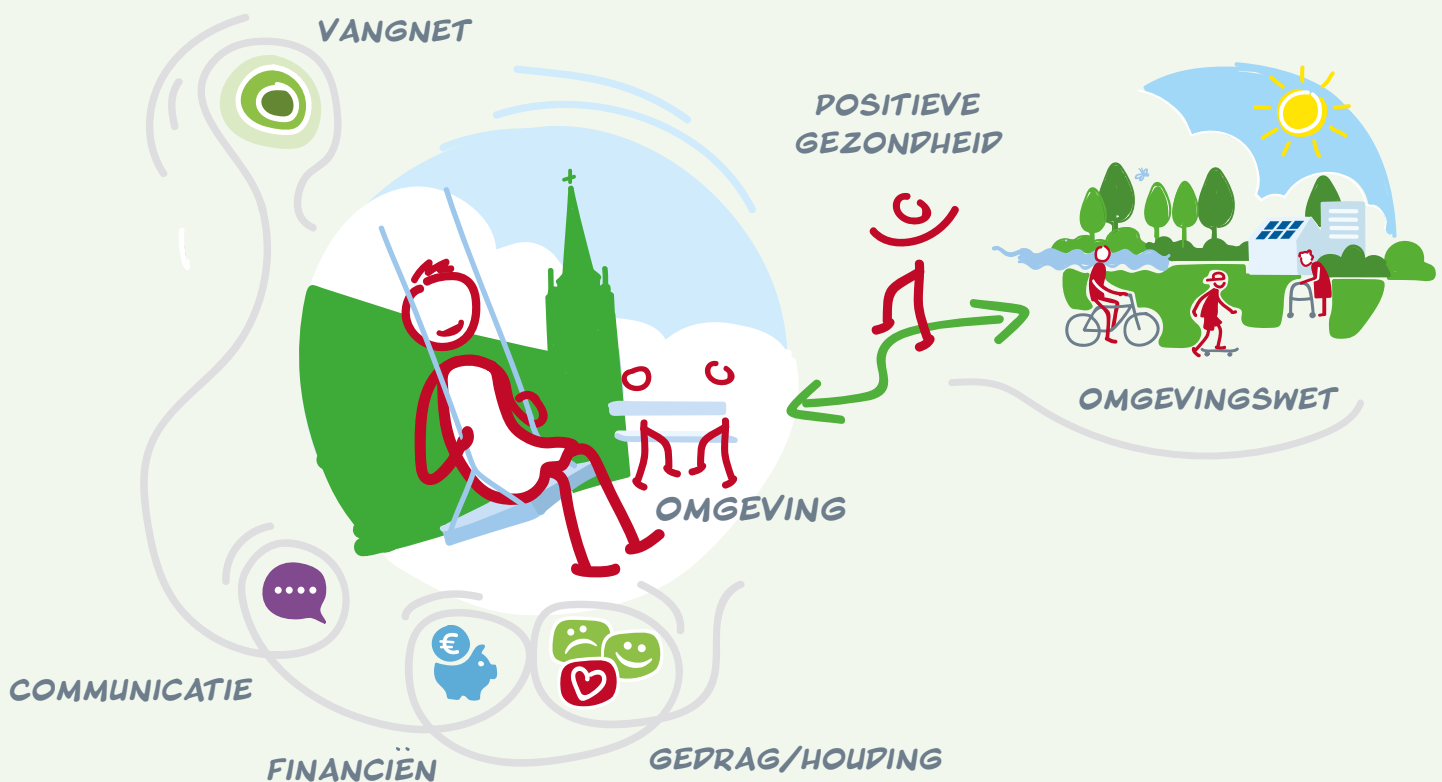
Tijdens deze bijeenkomsten zijn stakeholders geïnformeerd over het bibliotheekwerk en is inspiratie en input opgehaald voor het nieuwe beleidsplan. Door aangekondigde vertraging van de nieuwe bibliotheekwet is het opstellen van het beleidsplan tijdelijk gepauzeerd.

Hoewel er momenteel sprake is van een concept-wetgeving, zijn de hoofdlijnen inmiddels duidelijk. De val van het kabinet en de gevolgen daarvan zijn lastig te voorspellen maar de wetgeving is niet controversieel verklaard. Dit staat een verdere behandeling dus niet in de weg.

3 Integraliteit met het beleid van Gemeente Venray

Het meerjarenbeleidsplan voor bibliotheekwerk draagt direct bij aan een van de hoofddoelen uit de kadernota Sociaal Domein: het realiseren van een sterke omgeving die (kwetsbare) inwoners ondersteunt en versterkt. Zo'n sterke omgeving ontstaat door een goed functionerende sociale basisinfrastructuur, waarin de bibliotheek een essentiële rol speelt dankzij haar brede maatschappelijke functies.

Als gemeente vinden we het daarom belangrijk dat de bibliotheek deze functies goed kan blijven uitvoeren. Hiermee is de bibliotheek een verlengstuk van de gemeente in de uitvoering van het sociaal beleid - denk daarbij aan het Taalakkoord en de Voor- en Vroegschoolse Educatie.

4 Het belang van bibliotheekwerk

Bibliotheken spelen een belangrijke rol in onze samenleving. Ze geven iedereen toegang tot kennis en informatie. Bezoekers kunnen er niet alleen boeken lenen, maar ook gebruikmaken van computers en internet. Daarmee ondersteunen bibliotheken mensen van alle leeftijden bij hun ontwikkeling. Voor mensen met minder digitale vaardigheden zijn bibliotheken een waardevolle hulp om toch mee te kunnen doen in de digitale wereld. Daarnaast zijn het ontmoetingsplekken waar inwoners samenkomen en deelnemen aan activiteiten. Door het organiseren van lessen en culturele activiteiten stimuleren bibliotheken persoonlijke groei en onderlinge verbondenheid.

Maatschappelijke waarde van bibliotheken

Bibliotheken zijn belangrijk voor de hele samenleving. Ze zorgen ervoor dat iedereen gelijke kansen krijgt om te leren en zich te ontwikkelen. Dit helpt mensen om beter mee te doen in de maatschappij.

Ze helpen voorkomen dat mensen in een sociaal isolement raken of in de knel komen door bijvoorbeeld geldproblemen. Daarmee dragen bibliotheken bij aan een sterke en betrokken samenleving waar iedereen welkom is. Voor meer informatie over de maatschappelijke waarde van de bibliotheken klik op het logo Bnetwerk hiernaast.

5 Ontwikkelingen

5.1 Landelijke ontwikkelingen

5.1.1 Demografische veranderingen, digitalisering, laaggeletterdheid & basisvaardigheden

De maatschappelijke trends en opgaven in de vorige visie op bibliotheekwerk blijven ook in 2025 relevant. Afgelopen jaar was in Venray 23,4% van de bevolking 65 jaar of ouder. Hoewel steeds meer ouderen digitale vaardigheden ontwikkelen, blijft extra aandacht nodig voor deze groep (en andere kwetsbare groepen) vanwege de toenemende digitalisering van de samenleving. Een digitale achterstand belemmert inwoners bijvoorbeeld bij het regelen van overheidszaken.

Een op de vijf Nederlanders heeft onvoldoende digitale vaardigheden.

Ook laaggeletterdheid blijft een maatschappelijke uitdaging. De mate van geletterdheid wordt onder andere beïnvloed door demografische veranderingen, zoals toenemende migratie en sociaaleconomische factoren binnen bepaalde bevolkingsgroepen. Tegelijkertijd worden de eisen aan geletterdheid steeds hoger door de toenemende complexiteit van de samenleving. Hierdoor lopen steeds meer mensen het risico achterop te raken in lezen en schrijven, waardoor ze niet volwaardig mee kunnen doen in onze samenleving. Ook bij jongeren holt de taal- en leesvaardigheid achteruit. Uit onderzoek blijkt dat Nederlandse jongeren steeds minder lezen en met minder plezier.

In de gemeente Venray is ongeveer 15% van de bevolking tussen de 16 en 65 jaar laaggeletterd. Dit is 3% hoger dan het landelijk gemiddelde.

Steeds vaker wordt gesproken over 'basisvaardigheden', omdat de vaardigheden die nodig zijn om mee te kunnen in de snel veranderende maatschappij verder gaan dan taal alleen. In dit plan gebruiken we 'basisvaardigheden' als overkoepelende term voor geletterdheid, rekenvaardigheden en digitale vaardigheden.

In Nederland heeft één op de vijf volwassenen lage basisvaardigheden. Dit betekent dat zij moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Het gaat hier om mensen die de vaardigheden niet of onvoldoende aangeleerd hebben, maar ook mensen die hun vaardigheden verliezen door de alomtegenwoordige toenemende veranderingen in de maatschappij. Mensen met lage basisvaardigheden ervaren vaker problemen met hun fysieke en mentale gezondheid, achterstand op de arbeidsmarkt en financiële problemen.

5.1.2 Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

In 2019 heeft Rijk de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob¹) geëvalueerd². Uit deze evaluatie bleek dat de openbare bibliotheken, en daarbij ook de uitvoering van hun maatschappelijke functies, door bezuinigingen onder druk zijn komen te staan. Om dit tegen te gaan, heeft het Rijk maatregelen genomen voor meer en betere bibliotheken.

De voornaamste maatregel is een voorgenomen wijziging van de Wsob, waarbij gemeenten een zorgplicht krijgen. Deze zorgplicht houdt in dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de bereikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van een volwaardige bibliotheekvoorziening. Een volwaardige bibliotheek vervult ten minste de volgende vijf maatschappelijke functies:

1. Het beschikbaar stellen van kennis en informatie
2. Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
3. Het bevorderen van lezen en kennismaking met literatuur
4. Het organiseren van ontmoeting en debat
5. Het laten kennis maken met kunst en cultuur

De nieuwe Bibliotheekwet zal deze zorgplicht voor gemeenten wettelijk vastleggen, waarbij de provincie toezicht houdt op de naleving. Onder de zorgplicht wordt verstaan dat iedere inwoner recht heeft op laagdrempelige toegang tot een volwaardige fysieke bibliotheekvoorziening en dat de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om dit te realiseren.

Het doel van de zorgplicht is om het netwerk van openbare bibliotheken en de daarbij horende (lokale) maatschappelijke functies zowel in omvang als in

1. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035878/2022-07-01>

2. <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-2c3f229b-f906-4b57-8ac6-4d90096f8949/pdf>

kwaliteit te behouden en te versterken. Om dit mogelijk te maken, worden structureel extra middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. De aangepaste wetgeving geeft de gemeente handvatten om eigen invulling te geven aan het begrip 'volwaardige bibliotheek'. Dit zijn onder andere minimumaantal openingsuren, fysieke collectie en professionele personeelsbezetting. Andere thema's waar de nadruk op komt te liggen zijn de online bibliotheek en digitale infrastructuur, leesbevordering en de leenrechtvergoeding.

Een eerdere maatregel was de toekenning van SPUK-gelden, bedoeld om het bibliotheeknetwerk te versterken en herstellen. In Venray is van deze regeling gebruikgemaakt om na de verhuizing volledig professioneel bemande openingsuren te realiseren in verband met de veiligheid en de toegenomen bezoekersaantallen.

Het wetsvoorstel wordt naar verwachting in het najaar van 2025 aan de Tweede Kamer aangeboden.

5.1.3 Bibliotheekconvenant

Het vernieuwde Bibliotheekconvenant 2024-2027³ ondertekend door het Ministerie van OCW, het Interprovinciaal Overleg, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de KB (nationale bibliotheek), de Vereniging Openbare Bibliotheken en de Stichting Samenwerkende POI's Nederland, bevat een inspanningsverplichting voor gemeenten. Het convenant richt zich op drie actuele maatschappelijke opgaven:

1. Geletterde samenleving – bevorderen geletterdheid en leesplezier
2. Participatie in de (informatie)samenleving – digitale inclusie, democratie en burgerschap
3. Leven lang ontwikkelen – vaardigheden en blijvende inzetbaarheid.

De vijf maatschappelijke functies van een volwaardige bibliotheek sluiten direct aan bij deze opgaven.

5.1.4 Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Vanaf 1 januari 2026 treedt de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv⁴) in werking. Deze wet geeft iedere inwoner het recht om elektronisch officiële berichten naar de gemeente of andere overheidsinstanties te versturen. Op 1 januari

2024 is het zorgplichtdeel van deze wet al ingegaan. Dit houdt in dat gemeenten de verantwoordelijkheid hebben om inwoners die minder digitaal vaardig zijn te ondersteunen. Deze ondersteuning wordt vormgegeven via de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's), die worden gerealiseerd en beheerd door openbare bibliotheken met financiering vanuit de gemeente. Het doel van de IDO's is om burgers te helpen bij het regelen van digitale overheidszaken. Gemeenten ontvangen hiervoor een specifieke uitkering, die niet geïndexeerd wordt.

5.1.5 Masterplan basisvaardigheden

Lage basisvaardigheden leiden vaak tot sociaal-economische achterstanden. De maatschappelijke kosten bedragen jaarlijks meer dan €1,1 miljard per jaar⁵. Deze kosten worden gedragen door de overheid en de burgers zelf, bijvoorbeeld via hogere zorgkosten, uitkeringen en armoedebestrijding.

Om deze problematiek aan te pakken, lanceerde het kabinet het Masterplan basisvaardigheden. Scholen in het primair en voortgezet onderwijs kunnen onder meer subsidie aanvragen om basisvaardigheden van hun leerlingen te verbeteren. Het gaat hierbij om schrijven, rekenen, digitale vaardigheden en burgerschap. Ook het versterken van de samenwerking van bibliotheken met scholen en de kinderopvang hoort hierbij en wordt betaald uit het budget van het masterplan. In 2023 was hiervoor €459 miljoen beschikbaar, oplopend tot €678 miljoen structureel vanaf 2027. Meerdere scholen in Venray maken gebruik van dit budget. Twee interventies die worden gebruikt om invulling te geven aan het masterplan zijn Boekstart en de Bibliotheek op School.

5.1.5.1 Boekstart

Om het leesplezier en de leesvaardigheid van kinderen te vergroten, gaan bibliotheken intensiever samenwerken met scholen en de kinderopvang. Voor de periode 2024-2026 is hiervoor €74 miljoen beschikbaar gesteld door het ministerie van OCW. Leesdeskundigen van de lokale bibliotheek ondersteunen scholen en kinderdagverblijven, onder andere door het uitbreiden van boekencollecties.

3. <https://www.debibliotheken.nl/documenten/bibliotheekconvenant-2024-2027/>

4. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0048252/2025-01-01>

5. <https://www.lezenenschrijven.nl/sites/default/files/2020-08/Maatschappelijke%20kosten%20laaggeletterdheid.pdf>

5.1.5.2 De Bibliotheek op School (dBos) en basisvaardigheden

De Bibliotheek op School (dBos) is een samenwerking tussen onderwijs, bibliotheek en gemeente, gericht op het bevorderen van leesplezier en mediawijsheid. Het programma bestaat uit zeven bouwstenen: netwerk & beleid, collectie, expertise, activiteiten, leesplan, monitoring en digitale diensten. De meeste Nederlandse scholen werken al met dBos. De Tweede Kamer en de Provincie Limburg benadrukken het belang van dit programma en hebben het ministerie van OCW gevraagd om een meerjarige toekomstvisie te ontwikkelen. Onderzoeksbureau KWINK groep heeft in 2023 een rapport opgeleverd over de duurzame verankering van dBos⁶.

Op 11 juni 2025 maakte het ministerie van OCW bekend dat er vanaf 2027 structurele financiering beschikbaar komt voor dBos. De middelen worden gelijk verdeeld tussen bibliotheken en het onderwijs. Scholen kunnen ervoor kiezen om (een deel van) hun bekostiging te besteden aan dBos. Wat dit concreet betekent voor de financiering van dBos in Venray is nog niet bekend.

5.2 Provinciale ontwikkelingen

De provincie heeft in lijn met het coalitieakkoord 'Elke Limburger Telt' en het beleidskader 'Samen Leven en Bestaanszekerheid' de doelstelling om ervoor te zorgen dat er in 2027 minder laaggeletterden zijn dan in 2023. Hiervoor is het 'Aanvalsplan Laaggeletterdheid' opgesteld. In dit plan benadrukt de provincie haar taak als actieve kennis deler van bewezen interventies, zoals dBos. Maar gaat zelf ook acties ondernemen waaronder het gratis maken van het bibliotheeklidmaatschap voor minima. In 2025 start een proef in drie gemeenten, met een verdere uitrol in 2026 en 2027.

5.2.1 Dialecten en streektaal

In het uitvoeringsprogramma Limburgse taal 2025-2027 'Same veur 't Limburgs' zegt de provincie toe om meer te investeren in de Limburgse taal. Het streven is om in 2030 een officiële erkenning te krijgen als regionale streektaal volgens het Europees Handvest voor minderheidstalen. De belangstelling voor dialecten groeit, wat onder andere blijkt uit de populariteit van taalcursussen en lokale initiatieven.

5.3 Lokale ontwikkelingen

5.3.1 Nieuwe Huisvesting bibliotheek

"De bibliotheek heeft niet alleen een andere plek gekregen, maar ook wij hebben een compleet andere bibliotheek gekregen"

In 2024 is de bibliotheek verhuisd naar de nieuwe vestiging aan het Gouden Leeuwpad. Met de ingebruikname van dit nieuwe pand heeft de bibliotheek een centrale plek ingenomen binnen de sociale infrastructuur van Venray. Het biedt de gelegenheid aan jong en oud om te genieten van boeken, te studeren of om met elkaar het gesprek aan te gaan in de ontmoetingsruimte. De verhuizing blijkt een groot succes: het aantal maandelijkse bezoekers is meer dan verdubbeld tot ongeveer 14.000.

5.3.2 Pilot leesoffensief SPOV en Raayland

In 2023 en 2024 heeft Stichting Primair Onderwijs Venray (SPOV), samen met de bibliotheek de pilot leesoffensief gestart. Doel was het versterken van taalontwikkeling, basisvaardigheden en het voorkomen van laaggeletterdheid. Op basis van deze pilot ontwikkelde SPOV een aanpak voor dBos, die enigszins afwijkt van het landelijke concept, maar goedkoper en toch effectief is gebleken. De gemeente heeft hiervoor in 2024 en 2025 tijdelijk extra subsidie verleend aan BiblioNu.

Ook Raayland heeft samen met BiblioNu geïnvesteerd in een bibliotheek op school om het leesplezier en de leesvaardigheid te bevorderen.

5.3.3 Financiële ontwikkelingen BiblioNu

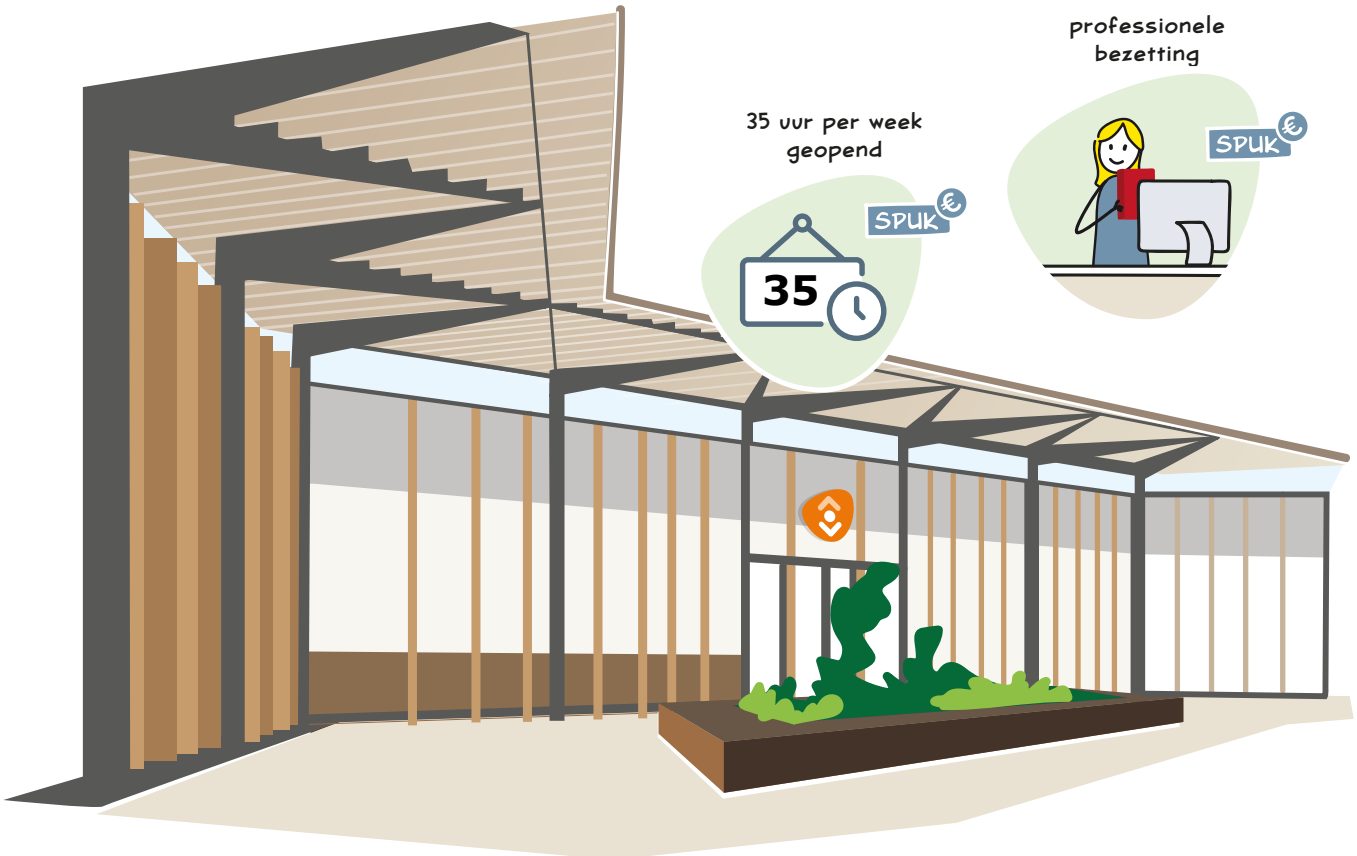
In 2018/2019 was het financieel slecht gesteld met de organisatie BiblioNu. Ook was de omslag naar een bibliotheek van de toekomst nog niet gemaakt. Met het herstelplan en een eenmalige bijdrage van de gemeente is hierop extra ingezet. Inmiddels is BiblioNu financieel gezond en is de omschakeling naar een andere bibliotheek is gemaakt. In combinatie met de nieuwe huisvesting, faciliteiten en de inhoudelijke vernieuwing vormt BiblioNu nu een waardevolle voorziening voor de inwoners van Venray.

6. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/11/24/onderzoek-voorwaarden-duurzame-verankering-de-bibliotheek-op-school>

6 De bibliotheek in Venray

Het bibliotheekwerk in Venray wordt uitgevoerd door BiblioNu, een organisatie die zowel voor de gemeente Horst aan de Maas als de gemeente Venray werkt.

2024
130.000 bezoekers

2024
6.462 leden

Gemiddeld
180.000 uitleningen

i informatie punt
DIGITALE OVERHEID

Synthese
MEE
met GGZ
Match voor vrijwilligers
Vincent van Gogh
(op consultatiebasis)

Bezoekers komen ook voor activiteiten van het Taalhuis, lezingen, cursussen, om elkaar te ontmoeten, te studeren of het lezen van de krant of tijdschrift.

7 Doelstellingen voor bibliotheekwerk in Venray

Terugkijkend zien we dat er al veel werk is verricht en de juiste stappen zijn gezet. Toch vraagt de veranderende samenleving om een aanscherping van onze doelstellingen.

Op basis van landelijke, provinciale en lokale ontwikkelingen, gesprekken met BiblioNu en andere stakeholders, zijn vier centrale doelstellingen geformuleerd die richting geven aan dit meerjarenbeleidsplan.

1. Een toegankelijke en goed uitgeruste bibliotheek voor alle inwoners van Venray. (*basisvoorziening*).

De bibliotheek is een basisvoorziening binnen het sociale en educatieve beleid van de gemeente Venray. Een toegankelijke en bereikbare bibliotheek, zowel fysiek als digitaal, stelt alle inwoners in staat om volwaardig deel te nemen aan de samenleving, ongeacht leeftijd, inkomen of achtergrond. Daarom moet de bibliotheek niet alleen voldoen aan de wettelijke functies, maar ook inspelen op lokale behoeften, met voorzieningen als studieruimtes, een koffiebar en ontmoetingsplekken. Dit sluit aan bij het streven van de gemeente naar een inclusieve, lerende en veerkrachtige samenleving.

2. Het bevorderen van de taal- en leesvaardigheid van kinderen en jongeren in de leeftijd van 0-18 jaar (*jeugd en educatie*).

Taal- en leesvaardigheid vormen de basis voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Onderzoek toont aan dat vroege preventie-activiteiten de beste resultaten opleveren. Door structureel te investeren in de bibliotheek investeren we direct in de toekomst van onze jeugd. Zo bouwen we aan een sterke, geletterde en veerkrachtige generatie.

3. Het bevorderen van de basisvaardigheden, digitale inclusie en informatieverstrekking voor volwassenen (*basisvaardigheden*).

Het is van belang dat onze inwoners de juiste (basis)vaardigheden ter beschikking hebben om mee te blijven doen in deze alsmear veranderende samenleving. De bibliotheek moet de plek bij uitstek zijn waar mensen terecht kunnen om te leren, informatie te vinden en ondersteuning te krijgen bij online overheidszaken.

4. Het stimuleren van een leven lang leren en ontwikkelen voor jong en oud (*leven lang ontwikkelen*).

Naast het educatieve en ondersteunende aanbod is het ook van belang dat de bibliotheek een recreatief en cultureel aanbod heeft. Onze inwoners, jong en oud, moeten de mogelijkheid hebben om activiteiten, lezingen en evenementen bij te wonen gericht op lezen, schrijven, cultuur en ander vermaak. Daarbij is er ook aandacht voor maatschappelijke thema's en het behoud van het Venrays en Limburgs dialect. Voor het culturele aanbod is samenwerking met Cultura Venray van groot belang.

8 Ontwikkeling scenario's

Op basis van de hierboven genoemde doelstellingen zijn drie scenario's uitgewerkt. Elk scenario laat zien in welke mate de bibliotheek met haar projecten en interventies kan bijdragen aan het behalen van deze doelstellingen. Zie tabel 1 voor de kosten van elk scenario per doelstelling.

De scenario's zijn als volgt opgebouwd:

- **Scenario 0 – Minimum:** minimale inzet voor een bibliotheek
- **Scenario 1 – Basis:** huidige inzet van de bibliotheek continueren
- **Scenario 2 – Plus:** combinaties van de plusdiensten van de bibliotheek

Voor elk scenario is in overleg met BiblioNu een inschatting gemaakt van de te behalen resultaten per doelstelling.

Legenda		Onvoldoende		Neutraal		Positief
----------------	---	-------------	---	----------	---	----------

Scenario 0 – Minimum

In dit scenario zijn de kosten opgenomen die een minimale inzet garanderen voor bibliotheekwerk. De bibliotheek is dan 15 uur per week geopend, beschikt over een fysieke en online collectie, biedt Boekstart aan in de vestiging, heeft aanbod voor digitale inclusie en stelt een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) beschikbaar voor vragen van inwoners.

Door de beperkte openingstijden is de bibliotheek niet voor iedereen toegankelijk. Er is geen extra inzet op educatie voor onze jeugd en er ontbreekt aanbod gericht op het ontwikkelen van basis- en digitale vaardigheden. Ook de brede programmering die bijdraagt aan een leven lang ontwikkelen ontbreekt in dit scenario.

De inzet in scenario 0 is daarom ontoereikend om onze doelstellingen te behalen, tenzij we de doelstellingen aanpassen. Bovendien komt de uitvoering van de vijf maatschappelijke functies, zoals voorgeschreven in de Wsob onder druk te staan.

Scenario 0 - Minimum	
1. Basisvoorziening	2. Jeugd & Educatie
	
3. Basis en digitale vaardigheden	4. Leven lang ontwikkelen
	

Scenario 1 - Basis

In dit scenario wordt de huidige lijn van de bibliotheek voortgezet, met de uitzondering van de pilot van de Bibliotheek op school (dBos) in het primair en voortgezet onderwijs, die wordt niet gecontinueerd. In scenario 1 wordt ingezet op alle vier doelen. De bibliotheek blijft 35 uur per week open. Er worden extra middelen ingezet om Boekstart uit te breiden: naast de aanwezigheid in vestiging en op de 18 kinderopvanglocaties, wordt het programma uitgerold naar drie extra locaties. De huidige projectsubsidie voor Boekstart loopt tot en met 2026; het vervolg van de financiering wordt nog onderzocht.

Voor het verbeteren van de basisvaardigheden wordt het programma basisvaardigheden en taalcursussen voor NT1⁷ en het taalcafé (NT2⁸) beschikbaar gesteld. Daarnaast is er een brede programmering gericht op een leven lang leren, met specifieke aandacht voor activiteiten rondom het Limburgs en Venrays dialect.

7. NT1 is de aanduiding voor mensen met Nederlands als eerste taal. Het gaat dan om volwassen mensen met Nederlands als moedertaal. Ze zijn vaak in Nederland geboren, zijn hier naar school geweest, maar zij hebben toch moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Ook tweetalige en meertalige Nederlanders horen bij deze groep, als zij het Nederlands mondeling goed beheersen.

8. NT2 is de aanduiding voor mensen met Nederlands als tweede taal. Het gaat om volwassenen met een andere moedertaal, die nog bezig zijn het Nederlands te verwerven. (Zowel mondeling als schriftelijk)

Scenario 1 - Basis	
1. Basisvoorziening	2. Jeugd & Educatie
+	+/-
3. Basis en digitale vaardigheden	4. Leven lang ontwikkelen
+	+

Met dit scenario wordt naar verwachting een positief resultaat geboekt op de doelstellingen 1 (toegankelijke bibliotheek), 3 (basisvaardigheden) en 4 (leven lang leren). Voor doelstelling 2 (jeugd en educatie) wordt er naar verwachting een neutraal resultaat geboekt. Ondanks het niet voortzetten van dBos biedt Boekstart, de kinderenboekencollectie en de programmering jeugd een basis voor de ontwikkeling van onze jongeren. De gevolgen voor de meerjarenbegroting staan beschreven in hoofdstuk 10.

Scenario 2 – Plus

In dit scenario wordt gekozen voor een uitbreiding van het bibliotheekaanbod met meerdere plusdiensten, zoals dBos, Samen Thuis in Taal en een breed informatiepunt. In scenario 2 kan intensiever worden ingezet op de te behalen doelen en met name doelstelling 2 rondom jeugd en educatie. De openingstijden kunnen worden verruimd naar 42 of 52 uur per week, zodat meer inwoners gebruik kunnen maken van de bibliotheek. Boekstart wordt verder geïntegreerd

Scenario 2 - Plus	
1. Basisvoorziening	2. Jeugd & Educatie
+	+
3. Basis en digitale vaardigheden	4. Leven lang ontwikkelen
+	+

door het ook aan te bieden op de consultatiebureaus, waarmee jonge kinderen en hun ouders nog beter worden bereikt.

De grootste investering in dit scenario is de structurele implementatie van Bibliotheek op school (dBos), waarmee intensief wordt ingezet op het verbeteren van taal- en leesvaardigheid bij kinderen en jongeren. Daarnaast wordt het aanbod voor volwassenen uitgebreid met extra NT2-taalcursussen en de ontwikkeling van een breed informatiepunt voor uiteenlopende inwonersvragen.

Deze plusdiensten, of een combinatie hiervan, versterken de impact van de bibliotheek op alle vier doelstellingen. Dit scenario vraagt om aanvullende investeringen (zie tabel 1).

8.1 Inzicht in kosten per scenario

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de kosten* van de diverse scenario's. De onderliggende kosten per product zijn opgenomen in bijlage A. Deze kosten zijn in samenspraak met de bibliotheek opgesteld.

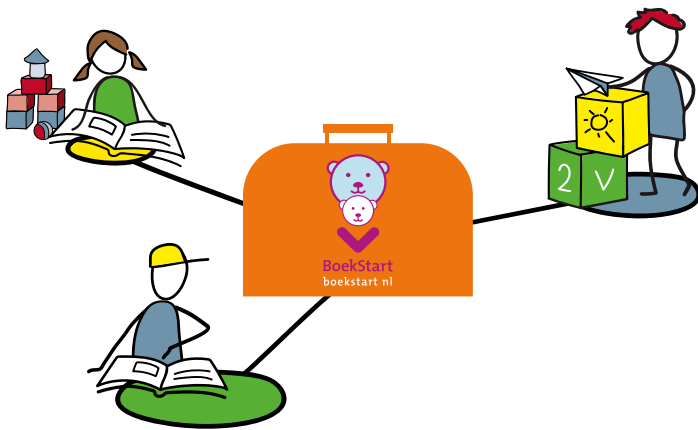
Doelstelling	Kosten scenario 0	Kosten scenario 1	Kosten scenario 2
1. Een toegankelijke en goed uitgeruste bibliotheek voor alle inwoners van Venray (basisvoorziening bibliotheek)	€ 987.958,27	1.141.562,13	1.285.064,36
2. Door middel van voldoende educatief aanbod de taal- en leesvaardigheid en leesplezier bevorderen van kinderen en jongeren (jeugd en educatie)	€ 9.000,00	€ 105.599,00	€ 934.732,73**
3. Inzetten op het bevorderen van basisvaardigheden, digitale inclusie en informatieverstrekking	€ 58.700,00	€ 159.524,00	€ 302.516,00
4. Een gevarieerd aanbod van inspirerende en leerzame activiteiten voor jong en oud (leven lang ontwikkelen)	/	€ 73.952,00	€ 73.952,00
Totaal	€ 1.055.658,27	€ 1.480.637,13	€ 2.596.265,09

* Dit zijn de verwachte kosten voor 2026.
 ** Voor 2026 zitten hier ook eenmalige kosten bij, voornamelijk voor het opstarten van dBos

8.2 Toelichting keuze scenario 1

In het vorige hoofdstuk zijn drie scenario's uitgewerkt, inclusief hun impact op de doelstellingen en de bijbehorende activiteiten en kosten. In dit hoofdstuk lichten we de keuze voor scenario 1 toe.

Scenario 1 bouwt voort op de huidige inzet van de bibliotheek, met uitzondering van dBos. DBos wordt momenteel gefinancierd via projectgelden en is niet structureel opgenomen in onze begroting. Het aanbieden van dBos vraagt een grote financiële investering, waarvoor binnen de begroting van 2026 geen ruimte is.

Wel wordt in dit scenario ingezet op de structurele voortzetting van Boekstart tot en met 2026. Gedurende deze periode wordt het programma uitgebreid naar alle kinderopvanglocaties in Venray. Daarnaast wordt de inzet van de SPUK-regeling voor vervuiming van de openingstijden structureel gemaakt. Deze keuze is gebaseerd op de toegenomen bezoekersaantallen, de functie van de bibliotheek als ontmoetingsplek en de groeiende rol als informatievoorziening voor inwoners.

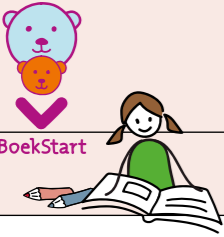

Met scenario 1 wordt invulling gegeven aan drie van de vier doelstellingen: toegankelijke basisvoorziening (1), versterking basisvaardigheden en digitale ontwikkeling (3) en een leven lang ontwikkelen (4). Doelstelling 2 – het bevorderen van taal- en leesvaardigheid bij kinderen en jongeren – wordt in dit scenario slechts beperkt gerealiseerd.

De huidige financiële situatie van de gemeentebegroting 2026 laat op dit moment geen ruimte voor aanvullende investeringen die nodig zijn voor scenario 2. Daarom is gekozen voor een scenario dat financieel haalbaar is, maar tegelijkertijd voortbouwt op de ingezette koers van de afgelopen jaren. Scenario 1 sluit bovendien goed aan bij het integrale gemeentelijke beleid. Het richt zich breed op thema's als laaggeletterdheid, inclusie en sociale cohesie, en draagt daarmee actief bij aan de opgaven binnen het sociaal domein. Door de combinatie van basisvaardigheden, Boekstart en een leven lang leren, ondersteunt dit scenario kwetsbare inwoners en bevordert het gelijke kansen voor jong en oud.

9 Activiteiten en verantwoording

In tabel 2 staat welke activiteiten van de bibliotheek bijdragen aan de doelstellingen, hoe en waar ze verantwoord worden en welk ambitie niveau is gesteld. Niet alle activiteiten of het effect ervan zijn in cijfers uit te drukken en te verantwoorden. Tijdens de ambtelijke en bestuurlijke overleggen wordt, naast de kwantitatieve verantwoording, vooral gekeken naar de kwalitatieve vooruitgang van het bibliotheekwerk gericht op de doelstellingen. In het jaarverslag van BiblioNu zal deze verantwoording ook worden gepresenteerd.

Tabel 2: Activiteiten en verantwoording					
Doelstelling	Activiteiten	Verantwoording	Nulmeting 2024	Ambitie	
Basisvoorziening bibliotheek					
	Openingstijden	Een toegankelijke bibliotheek door ervoor te zorgen dat het gebouw 35 uur geopend is, verdeeld over 6 dagen.	Jaarverslag	35 uur	Openingstijden blijven ongewijzigd.
	Huisvesting	Een gebouw dat uitnodigt tot ontmoeten, kennis delen en kennis halen.	Jaarverslag	133.601 bezoekers 6.462 aantal leden 177.397 uitleningen	Een stijgende lijn in bezoekers, leden en uitleningen
		Gebruik door maatschappelijke organisaties van het gebouw.	Jaarverslag		
	Samenwerking	Door samenwerking met andere partners verder op te zoeken kunnen de diensten van de bibliotheek en de functies van het gebouw nog beter uit de verf komen.	Jaarverslag	n.v.t.	Meer samenwerking met partners en gebruikers
Jeugd en educatie					
	Boekstart	Boekstart wordt uitgebreid naar alle kinderopvanglocaties.	Jaarverslag	18 locaties	Boekstart in alle kinderopvanglocaties in Venray
			Boekstartmonitor (wordt in 2026 geëvalueerd)	n.v.t.	Een positief resultaat van de boekstartmonitor en dit vergelijken met landelijke benchmarks
	Activiteiten voor jeugd in brede programmering	Activiteiten die speciaal gericht zijn op kinderen en jongeren.	Jaarverslag	n.v.t.	Een activiteitenprogramma ingericht op het bevorderen van de taal- en leesvaardigheid van kinderen en jongeren
(Digitale) Basisvaardigheden en inclusie					
	Taalakoord	Het bevorderen van taalvaardigheid, digitale inclusie en het opbouwen en onderhouden van het netwerk van maatschappelijke partners.	Jaarverslag	n.v.t.	Het taalakoord draagt bij aan het bevorderen van de basisvaardigheden en digitale inclusie.
	Taalcursus voor doelgroep NT1	Bij de bibliotheek kunnen NT1-taalvragers terecht voor een cursus met 1-op-1 ondersteuning.	Evaluatie cursisten	n.v.t.	Een positieve terugkoppeling van de cursisten
	Digitale inclusie	Aanbieden van programma's zoals Klik & Tik, Digisterker en Digitaal Café. Maar ook het ter beschikking stellen van digitale werkplekken en ondersteuning bij het regelen van belastingzaken.	Verantwoording IDO	Klik & Tik: 23 deelnemers Digivitaler: 3 deelnemers Digitaal spreekuur: 46 deelnemers Belastingspreekuur: 10 deelnemers	Een stijging in het aantal deelnemers
	Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	Het IDO is er ter ondersteuning van onze inwoners op het gebied van online overheidszaken.	Verantwoording IDO	107 vragen	Een stijging in het aantal behandelde vragen
Leven lang ontwikkelen					
	Brede programmering in de bibliotheek	Een aantal jaren geleden is aan BiblioNu de opdracht gegeven om de bibliotheek in Venray een educatieve-maatschappelijke bibliotheek te maken. Een programmering van activiteiten zoals, cursussen, workshops, lezingen zijn daarvoor opgezet en zijn net zo belangrijk (geworden) als de collectie van de bibliotheek.	Jaarverslag	n.v.t.	Een brede programmering die leren en ontwikkelen stimuleert voor jong en oud
	Inzetten op behoud en stimuleren eigen dialect	Als gemeente hechten we waarde aan ons eigen dialect, daarom willen we inzetten op het behoud en stimuleren van de Limburgse en Venrodse taal.	Jaarverslag	n.v.t.	Het integreren van activiteiten gericht op dialect in de brede programmering

10 Financiële kader

	2026	2027	2028	2029
Kosten scenario 1	€ 1.480.637,13	€ 1.543.416,14	€ 1.608.856,99	€ 1.677.072,52
Gemeentelijke dekking*	€ 1.538.826,00	€ 1.606.400,50	€ 1.660.498,50	€ 1.716.899,50
Basissubsidie in gemeentebegroting	€ 1.335.126	€ 1.270.511	€ 1.324.609	€ 1.381.010
Middelen WSOB**	€ -	€ 132.189,50	€ 132.189,50	€ 132.189,50
Aanvullende gemeentelijke subsidie vanuit Rijksmiddelen***				
Onderwijsachterstand middelen	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Web middelen	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
Spuk IDO	€ 43.700	€ 43.700	€ 43.700	€ 43.700
* Dit bedrag is de som van de cursieve bedragen ** Dit bedrag is gebaseerd op het aantal inwoners x €2,95 (berekening gebaseerd op laatste berichtgeving vanuit OCW) *** Deze middelen zijn onderhevig aan nog te nemen besluiten van het Rijk				

Binnen de huidige begroting is er voldoende dekking voor het uitvoeren van scenario 1. Er is momenteel een aantal onzekerheden over de voortzetting en een eventuele korting op de Rijksmiddelen. In het financiële kader in bovenstaande tabel zijn deze middelen opgenomen zoals ze voor 2026 beschikbaar zijn. Besluiten die het Rijk neemt na het vaststellen van dit beleidsplan, zullen logischerwijs gevolgen hebben op het financiële kader. Als deze gevolgen voor noodzakelijke wijzigingen zorgen, wordt dit beleidsplan aangevuld met een addendum.

Bijlage

In dit overzicht is gedetailleerd uitgewerkt wat de structurele en incidentele kosten per doelstelling en bijbehorende activiteiten zijn.

Wat willen we bereiken	Kosten			
	0	1 Basis	2 Plus	
	Structureel € 1.055.658,27	Structureel € 1.480.637,13	Structureel € 2.196.507,55	Incidenteel € 399.757,54
1. Basisvoorziening bibliotheek				
Geschikte huisvesting	€ 305.660,00	€ 305.660,00	€ 305.660,00	
Aansluitkosten BiblioNu	€ 487.980,09	€ 490.993,04	€ 490.993,00	
Fysieke en online bibliotheek(collectie)	€ 96.375,00	€ 96.375,00	€ 96.375,00	
Boetevrij lenen			€ 7.500,00	€ 10.000,00
Openingstijden 15 uur	€ 97.943,18			
Openingstijden 35 uur		€ 248.534,09		
Openingstijden 42 uur				
Openingstijden 52 uur			€ 374.536,36	
2. Jeugd en educatie				
Boekstart in vestiging	€ 9.000,00	€ 9.000,00	€ 9.000,00	
Boekstart in kinderopvang		€ 96.599,00	€ 96.599,00	
Boekstart op consultatiebureau			€ 20.808,00	€ 5.000,00
dBos op pilot manier SPOV			€ 324.381,15	€ 384.757,54
dBos Voortgezet onderwijs			€ 30.187,04	
Samen thuis in Taal			€ 64.000,00	
3. Basisvaardigheden & digitale inclusie				
Taalakkoord		€ 75.012,00	€ 75.012,00	
Taalcursus voor doelgroep NT1		€ 24.012,00	€ 24.012,00	
Taal - anderstaligen (NT2)		€ 1.800,00	€ 17.500,00	
Digitale inclusie	€ 15.000,00	€ 15.000,00	€ 15.000,00	
Informatiepunt Digitale Overheid	€ 43.700,00	€ 43.700,00		
Breed informatiepunt			€ 170.992,00	
4. Leven lang ontwikkelen				
Brede programmering in de bibliotheek		€ 73.952,00	€ 73.952,00	

Onderwerp	Datum	Datum verzending
Nieuw beleidsplan bibliotheek	Berichtnummer	
	Pagina	1 van 1

Gemeente Venray stelt nieuw beleidsplan bibliotheek vast

De gemeente Venray heeft een nieuw beleidsplan vastgesteld voor het bibliotheekwerk. De huidige visie dateert uit 2018 en sluit niet meer aan bij de recente ontwikkelingen, zoals de verhuizing van de bibliotheek naar het Gouden Leeuwpad en de verwachte wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

Met het nieuwe plan zet de gemeente een duidelijke koers uit voor de komende jaren. De gemeente kiest voor een financieel haalbare aanpak, die voortbouwt op het bestaande beleid en aansluit bij gemeentelijke thema's zoals laaggeletterdheid, inclusie en sociale samenhang. "Met dit beleidsplan zorgen we ervoor dat de bibliotheek ook in de toekomst een centrale rol blijft spelen in onze samenleving. We investeren in gelijke kansen voor iedereen, van jong tot oud", aldus wethouder Wim de Schryver.

Vier heldere doelstellingen

De bibliotheek blijft een plek waar iedereen welkom is. De vier doelstellingen zijn voor de komende jaren zijn:

1. Een toegankelijke en goed uitgeruste bibliotheek voor alle inwoners van Venray .
2. Het versterken van taal- en leesvaardigheid van kinderen en jongeren.
3. Het ondersteunen van volwassenen met basisvaardigheden en digitale inclusie.
4. Het stimuleren van een leven lang leren en ontwikkelen voor jong en oud.

Voorbereid op de nieuwe wet

De nieuwe bibliotheekwet, die waarschijnlijk op 1 januari 2026 ingaat, verplicht gemeenten om minimaal één bibliotheekvestiging in stand te houden. De bibliotheek moet vijf maatschappelijke functies vervullen, waaronder het bevorderen van lezen, ontmoeting en debat. Het nieuwe beleidsplan biedt hiervoor de juiste kaders.

Noot aan de redactie/Niet voor publicatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de persdesk van de gemeente Venray, tel: 06 – 18 29 62 82.

Onderwerp Meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray 2026-2029

Zaaknummer Z25000949

Steller

Medewerker team Maatschappelijke
Ontwikkeling

Team

Maatschappelijke Ontwikkeling

Raad datum 23 september 2025

Teammanager

Teammanager Maatschappelijke
Ontwikkeling

Portefeuillehouder

Wim de Schryver

Openbaarheid

Ja, Per direct.

Ter advisering/kennisneming/bespreking

Ter bespreking

Voorstel

1. Het meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray 2026-2029 vast te stellen.
2. Voor de uitvoering van het bibliotheekwerk te kiezen voor scenario 1 Basis.

Raadsvoorstel

Inleiding

De huidige visie op het bibliotheekwerk dateert alweer uit 2018. Sindsdien is er veel veranderd. Denk aan de verhuizing van de bibliotheek naar het Gouden Leeuwpad en de komende wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Deze ontwikkelingen vragen om nieuw beleid.

Met het beleidsplan bouwen we verder op de resultaten van de vorige visie. We spelen in op recente en verwachte ontwikkelingen. Deze aanpak bestaat uit vier doelstellingen, aangevuld met drie keuzescenario's. Elk scenario laat zien welke (plus)diensten de bibliotheek biedt, wat de impact is op de doelstellingen en wat dit betekent voor de begroting. In het beleidsplan wordt voorgesteld te kiezen voor scenario 1.

Beoogd resultaat

Een bibliotheekwerk dat aansluit bij de behoefte van onze inwoners, past bij de actualiteit en bijdraagt aan de gemeentelijke doelen.

Argumenten

1.1. *Het meerjarenbeleidsplan geeft invulling aan de aankomende zorgplicht voor gemeenten*

De nieuwe bibliotheekwet gaat waarschijnlijk in op 1 januari 2026. Gemeenten krijgen dan een zorgplicht voor het in stand houden van tenminste één bibliotheekvestiging met een fysieke collectie en een minimaal aantal openingsuren (voornemen is: 15 uur). De bibliotheek moet volgens de wet vijf maatschappelijke functies vervullen:

1. Kennis en informatie beschikbaar stellen.
2. Ontwikkeling en educatie mogelijk maken.
3. Lezen en kennismaking met literatuur stimuleren.
4. Ontmoeting en debat organiseren.
5. Kennismaken met kunst en cultuur.

Het beleid biedt de bibliotheek kaders om deze functies goed uit te voeren.

1.2. *Het meerjarenbeleidsplan sluit aan op de ontwikkelingen op het gebied van het bibliotheekwerk en de maatschappelijke vraag.*

Het meerjarenbeleidsplan houdt rekening met trends en ontwikkelingen op landelijk, provinciaal en lokaal niveau die invloed hebben op het bibliotheekwerk.

1.3. *Het meerjarenbeleidsplan geeft richting in de te behalen doelstellingen.*

Het meerjarenbeleidsplan gaat uit van vier doelstellingen:

1. Een toegankelijke en goed uitgeruste bibliotheek voor alle inwoners van Venray (basisvoorziening).
2. Het bevorderen van de taal- en leesvaardigheid van kinderen en jongeren in de leeftijd van 0-18 jaar (jeugd en educatie).
3. Het bevorderen van de basisvaardigheden, digitale inclusie en informatieverstrekking voor volwassenen (basisvaardigheden).
4. Het stimuleren van een leven lang leren en ontwikkelen voor jong en oud (leven lang ontwikkelen).

2.1 *Kiezen voor scenario 1 Basis*

De huidige financiële situatie van de gemeentebegroting 2026 en verder laat op dit moment geen ruimte voor aanvullende investeringen die nodig zijn voor scenario 2. Daarom is gekozen voor een scenario dat financieel haalbaar is, maar tegelijkertijd voortbouwt op de ingezette koers van de afgelopen jaren. Scenario 1 sluit bovendien goed aan bij het integrale gemeentelijke beleid. Het richt zich breed op thema's als laaggeletterdheid, inclusie en sociale cohesie, en draagt daarmee actief bij

Raadsvoorstel

aan de opgaven binnen het sociaal domein. Door de combinatie van basisvaardigheden, Boekstart en een leven lang leren, ondersteunt dit scenario kwetsbare inwoners en bevordert het gelijke kansen voor jong en oud.

Kanttekeningen en risico's

1.1. *De wet kan nog wijzigen.*

Op dit moment loopt nog het wetgevingstraject rondom de aanpassing van de Wsob. Landelijk is nog steeds het voornemen om de wijziging per 1 januari 2026 in te laten gaan. Als er nog aanpassingen nodig zijn, verwerken we die later in een addendum op dit beleidsplan.

1.2 *Een aantal financiële ontwikkelingen is nog onzeker.*

De toevoeging van de extra middelen aan het gemeentefonds (vanaf 2027 nog geen zekerheid);

1. De aangekondigde korting op Specifieke uitkeringen van 10% die als aanvullende financiering dienen voor dit beleidsplan.
2. De structurele financiering van dBos in omvang en wijze.

Als deze ontwikkelingen gevolgen hebben voor de uitvoering van dit beleidsplan, leggen we dit voor aan de raad.

1.3 *In het beleidsplan is grotendeels rekening gehouden met de maatschappelijke vraag.*

Het beleidsplan bouwt voort op eerder ingezet beleid. Gelet op de huidige financiële ruimte binnen onze begroting is ervoor gekozen om bepaalde projecten, zoals dBos in het primair en voortgezet onderwijs, voorlopig niet structureel voort te zetten. Tegelijkertijd erkennen we het belang van deze aanpak voor leesbevordering en gelijke kansen. In lijn met landelijke ontwikkelingen en eventuele aanvullende middelen zullen we, samen met het onderwijs en de bibliotheek, actief blijven verkennen of en hoe een toekomstbestendige en haalbare invulling van dBos mogelijk is.

Communicatie

Persbericht

Financiële gevolgen

De huidige financiële situatie van de gemeentebegroting 2026 laat op dit moment geen ruimte voor aanvullende investeringen. Met de middelen die we -na besluitvorming van de gemeentebegroting in november 2025- beschikbaar hebben is de uitvoering van scenario 1 haalbaar en realistisch. Wel zijn er nog een aantal onzekerheden die al bij het onderdeel risico's zijn benoemd.

Vervolgtraject besluitvorming

Na vaststelling van de gemeentebegroting kan subsidie worden verleend.

Evaluatie

Aangezien er diverse onzekerheden zijn in het plan, is het mogelijk om via een addendum met aanvullingen op het meerjarenbeleidsplan te komen.

Bijlagen

1. Meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray 2026-2029
2. Persbericht_250812 beleidsplan bibliotheek

Naslagwerk

Bibliotheekvisie 2018, vastgesteld op 16 april 2019.

Onderwerp

Meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray 2026-2029

Datum 23 september 2025

Pagina 1 van 1

De raad van Venray,

gelezen het advies van B en W,

gelezen het advies van de commissie,

besluit:

1. Het meerjarenbeleidsplan bibliotheekwerk Venray 2026-2029 vast te stellen.
2. Voor de uitvoering van het bibliotheekwerk te kiezen voor scenario 1 Basis.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 23 september 2025.

De griffier,

S.A. Boere